

Gewone vinvis bij 's-Gravezande

Auteur G. Keijl

Woensdag, 18 september 2013

Zondag 15 september 2013 kwam het bericht dat er op ongeveer 18,5 kilometer uit de kust bij Maasvlakte II overboord geslagen lading ronddreef. Toen de kustwacht ging kijken, bleek het echter om een dode gewone vinvis te gaan. Het woei flink uit het zuidwesten en het kadaver is de dag erna dan ook aangespoeld, bij 's-Gravezande. De gemeente heeft samen met de KNRM ervoor gezorgd dat het kadaver niet kon wegspoelen door het wat hoger op het strand te slepen. Op dinsdag 17 september zijn experts van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht en het snijteam van Naturalis naar 's-Gravezande gegaan om het kadaver te onderzoeken en te bergen. Het ging om een goed gevoed mannetje van ongeveer 17 meter. Het kadaver was flink rot en dus al een aantal dagen dood. Op de vele foto's op internet is op de rechterflank een grote rode vlek te zien. Dit is inderdaad wat het lijkt: een onderhuidse bloeding, een teken dat het dier levend is aangevaren. De rechter flipper is gebroken, maar dat is vermoedelijk pas na de dood gebeurd.

Dit is de 35e gewone vinvis voor ons land. Deze soort leeft in diep water en komt dus normaal gesproken niet uit eigen beweging in de zuidelijke Noordzee. Toch zijn er sinds 1900 achttien gewone vinvissen op onze kust gevonden. Dat wijst waarschijnlijk niet op een toename: er zijn in het verleden meer grote vinvissen gestrand waarvan achteraf de soort niet meer te bepalen is. Daar zaten ongetwijfeld ook gewone vinvissen bij. Anderzijds is de scheepvaart natuurlijk wel toegenomen en worden de schepen steeds groter, waarmee de kans op aanvaringen groter wordt. Als we kijken naar de strandingen sinds 1900 vallen twee zaken op. Ten eerste was er een strandingspiek in 1914 (4 exemplaren) en in 1915 en 1916 (elk jaar 1). Dat heeft te maken gehad met de Eerste Wereldoorlog, meer specifiek met de zeemijnen die toen rondreven en slachtoffers maakte. De vinvis van maart 1915 sleepte zelfs een zeemijn aan een kabel aan de staart mee. De

andere gewone vinvissen zijn, op een enkele na, allemaal op 'verdachte locaties' aangetroffen, namelijk nabij de grotere zeehavens. Het gaat om Vlissingen (2x), Rotterdam (3x) en IJmuiden (1x). Zo lag er een op de Kwade Hoek - vlakbij Rotterdam, net als de vinvis van 's-Gravezande - en voor de kust van Goeree (later aangespoeld bij Noordwijk). Dit wijst erop dat de meeste, zo niet alle gewone vinvissen Nederland (niet op eigen kracht) bereiken via het Kanaal en afkomstig zijn uit de Golf van Biskaje, waarvan bekend is dat er veel gewone vinvissen leven.

Grote vinvissen staan erom bekend dat ze worden aangevaren en op de 'bulb' van grote schepen een haven worden binnengevaren. In tegenstelling tot potvissen, die heel diep duiken om aan voedsel te komen, duiken vinvissen veel ondieper; ze zijn dus relatief langer nabij de oppervlakte en lopen zo vast meer kans te worden aangevaren. Waarom ze een naderend lawaaierig schip niet ontwijken is onbekend. Misschien zijn deze dieren al niet meer in orde.

Hoewel er niet veel vinvissoorten in de wereld voorkomen, is determinatie niet altijd eenvoudig. Van dit dier was de determinatie ondanks veel ontbrekende huid gelukkig wel simpel, want de gewone vinvis is de enige soort die geen egaal gekleurde kop heeft: de linkeronderkaak is donker, de rechteronderkaak wit. Dit kleurverschil zet zich voort in de baleinen, en dat is op bijgaande foto fraai te zien, want die in de punt van de snuit zijn wit, de rest is blauwgrijs.

Van de vinvis van 's-Gravezande zijn weefselmonsters genomen voor onderzoek. Het hele skelet wordt in Naturalis bewaard voor toekomstig onderzoek.